

Ladan

Autor Administrator

Umro Tomislav Ladan

Tomislav Ladan, ugledni hrvatski jezikoslovac, prevoditelj, leksikograf, romanopisac, glavni ravnatelj Leksikografskog zavoda »Miroslav Krleža« i jedan od najbližih Krležinih suradnika umro je u petak poslije podne, 12. rujna, 2008. u Zagrebu u 76. godini nakon duge i teške bolesti.

Rođen

je 1932. u Ivanjici, godine djetinjstva i školovanja proveo je u Travniku, Bugojnu i Banjaluci. Na Filozofskome fakultetu u Sarajevu diplomirao je književnost 1958. godine. Na poziv Miroslava Krleže 1961. dolazi u Leksikografski zavod u Zagreb, vodeću hrvatsku znanstvenu instituciju u kojoj je od 1987. bio glavni urednik Osmojezičnoga enciklopedijskog rječnika, a od 2001. i glavni ravnatelj.

Od Aristotela do Strindberga

Ladan se u književnosti javio 50-ih godina prijevodima angloameričkih i skandinavskih pjesnika, pjesmama, esejima i kritikama. Kako ističe književna kritika, njegovi književnokritički radovi na graničnim su područjima esejistike, znanosti o književnosti utemeljene na nekim iskustvima angloameričke nove kritike te jezikoslovlja, a najbolje funkcioniraju u okvirima enciklopedijske informativnosti kao i disciplinirana pristupa tradiciji i klasicima.

Njegova tumačenja hrvatskih pisaca naklonjena su komparatističkim obzorima, te pokazuju posebno zanimanje za jezičnost. Njome je natopljen i Ladanov roman »Bosanski grb« (1975.) utemeljen na destrukciji tradicionalnih obrazaca

pripovijedanja. Spomenuti roman je 1990. doživio drugo prošireno izdanje.

U svome bogatom polustoljetnom književnom i leksikografskom djelu Tomislav Ladan je ostavio brojne inačice i izričaje. Objavio je i kapitalno djelo, enciklopedijsku knjigu »Riječi: značenje, uporaba, podrijetlo« 2001. godine.

Prevodio je sa starogrčkog, poglavito Aristotelova djela, dijelove Biblije, Eshila, Euripida, latinske pisce Ovidija i Augustina, djela hrvatskoga filozofa Franje Petriša s latinskoga te Descartesa i Marcusea. Hrvatsku književnost zadužio je i prijevodima Eliota, Pounda, Nabokova, Shakespeara, Bergmana, Ibsena, Strindberga. Godine 1991. objavljena su mu Izabrana djela, a 2001. prvo kolo Sabranih djela.

Sastanci s Krležom

Ladanov utjecaj bio je izniman u hrvatskoj kulturi, bio je iznad svega filološki inventivan, a svojim djelom utjecao je na više naraštaja i kao jezikoslovac i kao književnik.

U povodu Ladanove smrti njegov bliski suradnik, ravnatelj Leksikografskoga zavoda »Miroslav Krleža« Vlaho Bogićević izjavio je kako je Ladan stvorio tijekom pola stoljeća najopsežnije djelo u povijesti hrvatske leksikografije i leksikografije uopće.

Podsjetio je također da je u Leksikografski zavod Ladan došao na poziv Miroslava Krleže. Govoreći o suradnji na poslovima u vodstvu toga zavoda, Bogićević je napomenuo kako su se svakodnevno sastajali ujutro i poslije podne. »U gotovo tisuću večeri naših sastanaka nije izgovoreno mnogo riječi, mnoge su se ponavljale, ali su gotovo sve poznate«, rekao je Bogićević. [Hina/S. V. Antić]